

op med Lønningerne til Lærerne i Kommunerne, og at Kommunerne faa ekstra Udgifter i Løbet af 2—3 Aar, uden at de have nogen Subsidier dertil. Af disse Grunde maa jeg meget fraraade de forskellige Forslag om Forhøjelse af Børneantallet og anbefale enten Regeringsforslagets § 2 eller Endringsforslaget under Nr. 14.

Klausen: Der er jo fra Udvalgets Side i alt stillet 96 Endringer; men der er vel ingen, der tør paastaa, at det er 96 Forbedringer af det foreliggende Lovforslag, og efter min Overbevisning ere flere af disse Endringer langt fra Forbedringer. Lovforslaget er tværtimod blevet daarligere paa disse Punkter, end da Ministeren forelagde det. Om den første Endring af Flertallet angaaende Undervisningsplanen skal jeg ikke udtale mig og heller ikke om de øvrige Endringer, for hvis Bedkommende jeg har sluttet mig til Flertallet; de ere jo allerede blevne omtalte af den ærede Ordfører. Jeg vil dog minde om, at jeg med Henhyn til Endringen om Skolemøltterne allerede ved 1ste Behandling bemærkede her i Tinget, at jeg fandt, at det var meget høje Møltter, fra 2 Kr. til 25 Kr. Jeg er alligevel gaaet med til Indførelse af disse Skolemøltter, men har kun gjort det under den udtrykkelige Forudsætning, at den Endring, jeg har stillet, om fattige Børns Bespisning, maa blive vedtagen; i modsat Fald forbeholder jeg mig min Stilling til de høje Skolemøltter. Af Udvalgets 15 Medlemmer ere de 12 gaaede med til at ville forhøje Børnetallet i Klasserne, i Modsætning til Ministerens Forslag om, at Tallet ikke maa være mere end 70 Børn for en Lærer, altsaa 35 Børn i hver Klasse. Der er dog fra forskellige Sider stillet Forslag om, at dette Børnetal maa gaa op indtil 75, og der er navnlig et Flertal, som har stillet denne Endring, hvad der vil faa den Virkning, at af de 624 Skoler, som efter Regeringsforslaget ville faa oprettet et nyt Lærerembede, bliver der ikke mere end 356, som Loven vil komme til gode. Vi kunne saaledes sige, at denne Lovs Bestemmelse om at højne Undervisningen i Folkeskolen, vil gaa næsten ubemærket hen over Folkeskolen. Hvis Flertallets Endringsforslag vedtages, vil det kun sætte Spor for Børnenes Under-

visning i 356 Skoler, medens 268 Skoler, som efter Ministerens Forslag ogsaa skulde have været med, nu ikke ville faa nogen Gavn deraf. Men 268 Skoler repræsentere ca. 20,000 Børn, og jeg har derfor ikke kunnet være med til dette Endringsforslag af Flertallet. Den ærede Ordfører sagde, at det var af økonomiske Grunde, hvad jeg ogsaa vil tro; thi i Betænkningen bliver det udtrykkelig udtalt, at man ikke kan andet end indrømme, at 70 Børn er rigeligt for en Lærer at undervise. Set fra et pædagogisk Synspunkt maa det absolut fordømmes, at Børnetallet sættes op fra 70 til 75. Men ser man Sagen fra et økonomisk Synspunkt, vil jeg indrømme, at Forholdet kan stille sig anderledes. Jeg tror dog, at det hænger sammen med hele det Syn, som de Herrer have paa denne Sag. Ved første Behandling pointerede jeg meget stærkt, at man burde gaa bort fra den nuværende Kommuneskole over til en ren Statskole, saaledes at kun Staten alene bar alle dermed forbundne Udgifter. Derved kunde man saa faa en fælles Folkeskole, baaret og støttet af Staten alene. Det vakte den Gang stærk Modstand i det høje Ting; men nu forekommer det mig, at de Herrer, som den Gang rejste Modstand mod denne Tanke, selv ere kørte fast. De sige, at Skolen skal være en kommunal Sag; men samtidig maa de indrømme, at Kommunerne ikke kunne bære disse Udgifter, de ere overlæssede og bebyrdede i Forvejen, og ikke i Stand til al skaffe en ordentlig og forjvarlig Undervisning til Beje. Det forekommer mig derfor, at den eneste Udvej til at løse dette Spørgsmaal paa en tilfredsstillende Maade, er at gaa over til en virkelig Statskole, saa at det bliver Staten alene, som kommer til at bære disse Udgifter. Saa vil ogsaa Spørgsmaalet om fattige og rige Kommuner falde bort af sig selv. Alle Kommuner ville være ligestillede i Landet, og enhver Kommune skal nok se at faa den Part, som tilkommer den til dens Skolevæsen, saaledes at Skolevæsenet i den ene Kommune kan blive lige saa godt som i den anden. Den foreslaaede Endring vil altsaa komme til at berøre ca. 20,000 Børn; det vil sige 20,000 Børn, som nu gaa i Skoler, der efter Regeringens Forslag skulle deles, saaledes at der kom en ny Lærer til eller blev oprettet